

Nuorten osaaminen ja urasiirtymät kohti kestävää työelämää Etelä-Pohjanmaalla

18.2.2026

Nuorten siirtymät koulutuksen ja työelämän välillä ovat viime vuosina monimuotoistuneet ja pidentyneet, mikä korostaa osaamisen, ohjauksen ja työelämäyhteyksien merkitystä. Euroopan unionin osarahoittaman KESTO-hankkeen (Etelä-Pohjanmaan nuoret tekijät osaamisella ja tuella kiinni kestävään työelämään) tavoitteena on tukea 18–29-vuotiaiden eteläpohjalaisten nuorten osaamista, työelämävalmiuksia ja suuntaa kohti kestävää työelämää.

KESTO-hankkeen alkuvaiheessa toteutettiin nuorille suunnattu kysely kevään ja syksyn 2025 aikana. Tässä artikkelissa esitellään kyselyn tuloksia ja analysoidaan nuorten näkemyksiä joustavista siirtymistä, osaamisen kehittämisestä sekä työelämään kiinnittymisen edellytyksistä Etelä-Pohjanmaan alueella.

Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 250 nuorta eri puolilta Etelä-Pohjanmaata. Kysely toteutettiin sekä suomen- että englanninkielisenä. Nuorista 21 vastasi englanninkieliseen kyselyyn. Vastausten syventämiseksi toteutettiin lisäksi fokusryhmähaastattelu loppuvuodesta 2025, johon osallistui seitsemän nuorta.

Vastaajista 18–23-vuotiaita oli 212 (85,1 %) ja 24–29-vuotiaita oli 37 (14,9 %). Sukupuolijakauma oli melko tasainen: naisia oli 133 (53,4 %), miehiä 110 (44,2 %) ja muunsukupuolisia 6 (2,4 %). Ikä- ja sukupuolijakauma antaa hyvän pohjan tarkastella nuorten näkemyksiä työelämään siirtymisen ja

tulevaisuusosaamisen tarpeista erityisesti urapolun alkuvaiheessa.

Nuoret edustivat laajasti Etelä-Pohjanmaan eri kuntia. Vastauksia saatiin15 kunnasta ja vastaajissa oli mukana sekä maakuntakeskuksessa että pienemmissä kunnissa asuvia nuoria. Vastaajista 27,4% oli Seinäjoelta, 60,1% Etelä-Pohjanmaan muista kaupungeista ja 10,5% Etelä-Pohjanmaan pienemmistä kunnista. Vastaajista 2% ei ollut ilmoittanut kotikuntaansa.

Koulutustaustan osalta vastaajajoukko painottui perusasteen (68,4%) ja ammatillisen perustutkinnon (41,4%) suorittaneisiin nuoriin. Lukion suorittaneita oli 24% vastaajista.

Nuorten osaaminen

Kyselyn tulosten perusteella nuorten osaaminen painottuu vahvasti työelämän arjen perustaitoihin ja käytännön tekemiseen. Selvästi yleisin osaaminen liittyi asiakaspalveluun (65,7 %) sekä myyntiin ja markkinointiin (31,9 %), mikä kertoo monen nuoren jo kerryttäneen työelämäkokemusta palvelualoilta tai vastaavista tehtävistä (kuvio 1). Myös kädentaidot (40,3 %) nousivat merkittäväksi osaamisalueeksi.

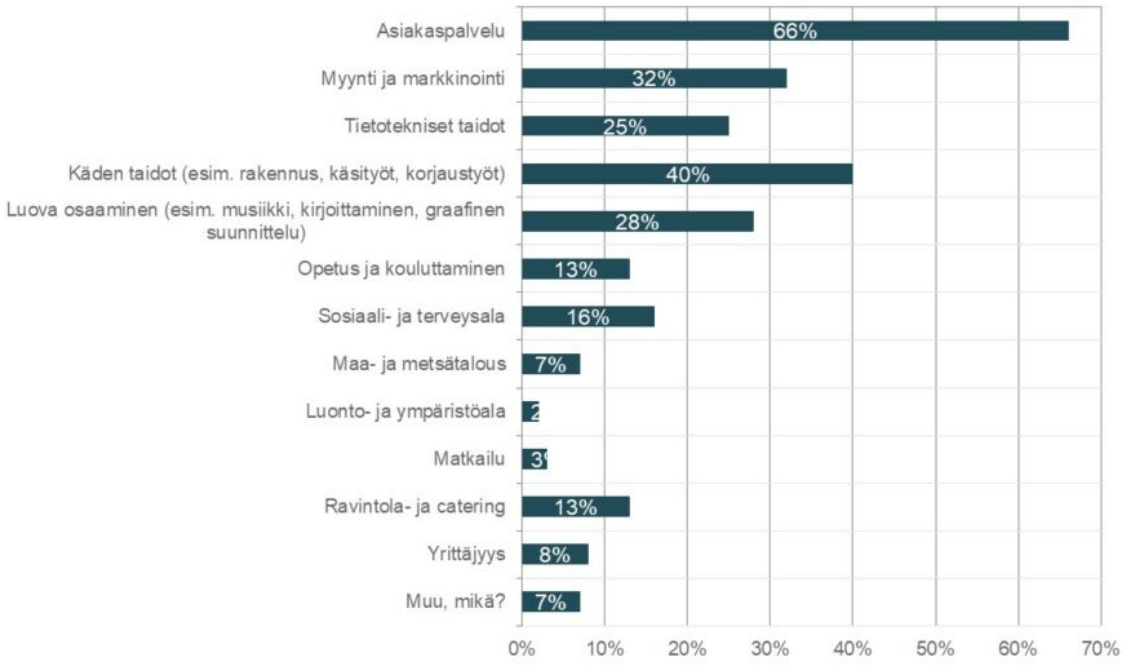

Kuvio 1. Millaisista käytännön taidoista tai kokemuksista nuorilla on osaamista.

Lisäksi kyselyssä nousi esille luova osaaminen (27,8 %), kuten musiikki, kirjoittaminen tai graaffinen suunnittelu. Digitaalisen osaamisen osalta tietoteknisiä taitoja ilmoitti 24,6 % vastaajista. Yrittäjyysosaamisen mainitsi 8,5 % sekä luonto- ja ympäristöalaa koskevaa osaamista oli vain 2,4 % vastaajista.

Mitkä koulutusalat ja ammatit nuoria kiinnostavat?

Nuorten kiinnostus jakautui useille sektoreille. Suosituimpia olivat sosiaali- ja terveysala (26,2 %) sekä luovat alat (26,2 %), mikä kertoo nuorten kiinnostuksesta sekä ihmisläheisiin että luovuutta ja itseilmaisua hyödyntäviin työuriin. Seuraavaksi korostuivat yrittäjyys ja liiketoiminta (20,6 %) sekä käytännön käsityö- ja tekniset taidot (19,4 %). Myös viestintä ja markkinointi (19,0 %) kiinnostivat monia.

Teknologiapainotteinen ura kiinnosti vastaajista 14,9 % (IT- ja teknologia-ala). Vastausten perusteella matkailu (13,3 %) sekä maa- ja metsätalous (12,1 %) ja ravintola- ja catering-ala (12,1 %) ovat myös monelle potentiaalisia vaihtoehtoja. Rakennus- ja teollisuusala (11,3 %) sekä luonto- ja ympäristöala (9,7 %) kiinnostivat pienempää osaa vastaajista, mutta muodostavat silti tärkeän osan alueen tulevaisuuden työvoimatarpeista.

Nuorilta kysyttiin myös missä asioissa he haluaisivat kehittyä. Vastausten mukaan nuoret haluavat kehittää eniten viestintätaitojaan (31,7 %) kuten selkeää ilmaisua, kuuntelua ja vuorovaikutusta. Myös ajanhallinta ja priorisointi (27,2 %) sekä ongelmanratkaisukyky (26,8 %) koetaan tärkeiksi kehityskohteiksi. Lisäksi tiimityötaidot (25,2 %), digitaidot (23,2 %) ja itsenäinen työskentely (22,0 %) nousevat esille merkittävinä osaamisalueina. Sopeutumiskykyä ja joustavuutta (18,3 %) haluaa vahvistaa lähes viidennes vastaajista, kun taas tietoturvaan liittyvät taidot (9,3 %) korostuvat harvemmin.

Opintojen suoritustavat

Kyselyn tulokset osoittavat, että opintojen suorittamistavoista suosituin oli perinteiset opetusmenetelmät (60,6%), mutta myös toiminnalliset (38,6%) ja vuorovaikutteiset (36,6%) opiskelutavat sekä teknologian hyödyntäminen (26,8%) kiinnostivat nuoria (kuvio 2).

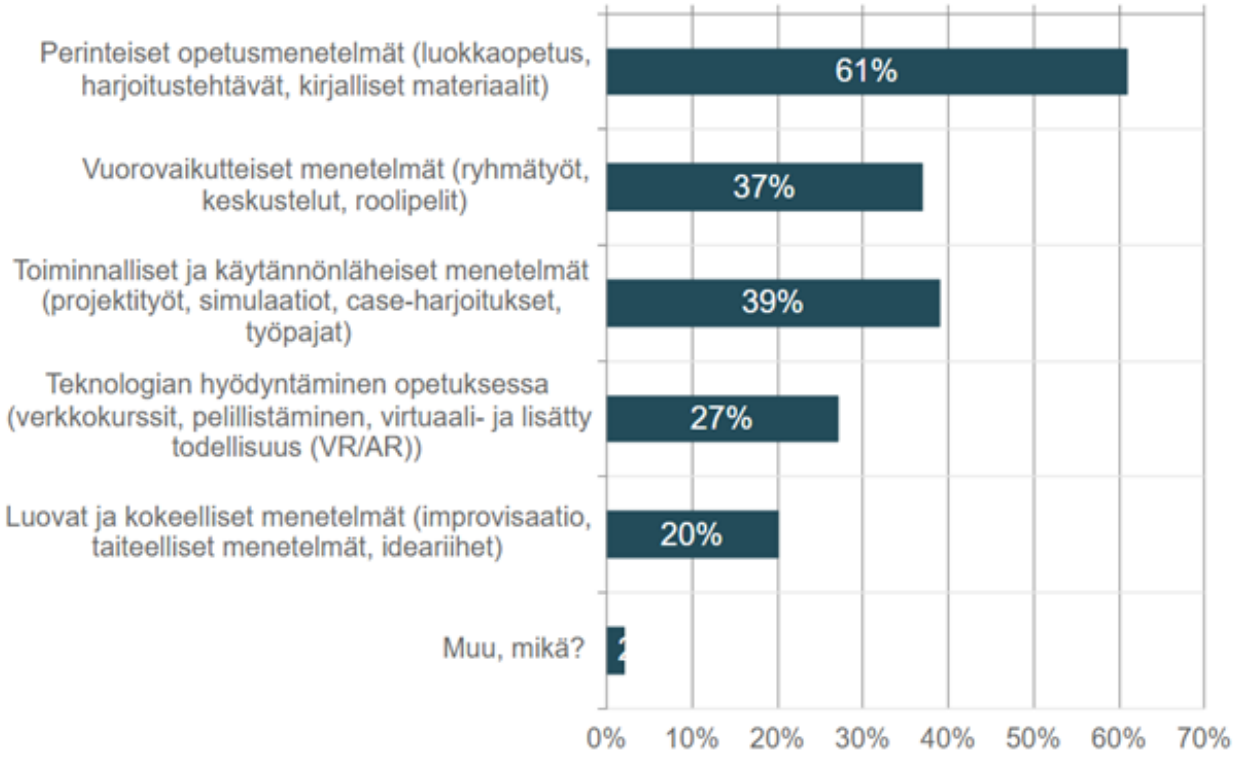

Kuvio 2. Mieluisimmat opintojen suoritustavat.

Nuorille suunnatussa fokusryhmähaastattelussa tarkennettiin nuorten näkemyksiä verkko-opiskeluun liittyen. Tulosten perusteella nuoret kokevat verkkomuotoisen opetuksen ennen kaikkea joustavana ja omaa elämäntilannetta tukevana opintojen suoritustapana. Keskeisimmiksi hyödyiksi nousivat mahdollisuus opiskella omaan tahtiin, aikataulujen joustavuus sekä ajasta ja paikasta riippumattomuus. Verkko-opetus koettiin myös häiriötekijöiltään rauhalliseksi ja omatoimisuutta tukevaksi, ja sen nähtiin mahdollistavan opintojen jatkumisen poikkeustilanteissa sekä kehittävän digitaalisia valmiuksia.

Haasteet liittyivät erityisesti vuorovaikutuksen ja tuen puutteeseen. Nuoret kuvasivat verkko-opetusta yksinäiseksi ja kokivat avun saamisen hitaaksi tai vaikeaksi. Vastuun siirtyminen opiskelijalle koettiin kuormittavaksi ja osa nosti esiin passivoitumisen riskin sekä heikomman sitoutumisen, kun läsnäoloa ei seurata. Lisäksi verkko-opetuksen nähtiin edellyttävän toimivia laitteita, mikä voi lisätä eriarvoisuutta. Myös opetuksen kuormittavuus vaihteli, kurssit koettiin toisinaan joko liian kevyiksi tai liian vaativiksi.

Urasuuntaa ja urapolkuja etsimässä

Nuorten uratavoitteiden selkeys vaihteli huomattavasti. Vastaajista 29,2 % ilmoitti, että heillä on selkeä tavoite tulevaisuuden suunnasta. Lähes puolet (48,8 %) kertoi, että heillä on jonkinlainen suunta, mutta he kaipaavat vielä varmistusta. Lisäksi 18,0 % ei ollut varma urasuunnastaan, mutta haluaisi löytää suunnan. Vastaajista 4,0 % ei vielä tiennyt lainkaan, mihin haluaisi suuntautua ja koki tarvitsevansa paljon tukea.

Vastaajista 35,9 % pitää tärkeänä mahdollisuutta tutustua alueen työpaikkoihin oman urapolun suunnittelun tueksi. Lähes yhtä moni (34,6 %) korostaa työharjoittelumahdollisuuksien merkitystä. Lisäksi uraohjaus ja

neuvonta (33,8 %) sekä lisätiedot erilaisista kouluttautumismuodoista (33,8 %) nähdään keskeisinä tekijöinä urasuunnittelussa.

Nuoret toivat esiin selkeitä tarpeita työelämään siirtymisen tuessa (kuvio 3).

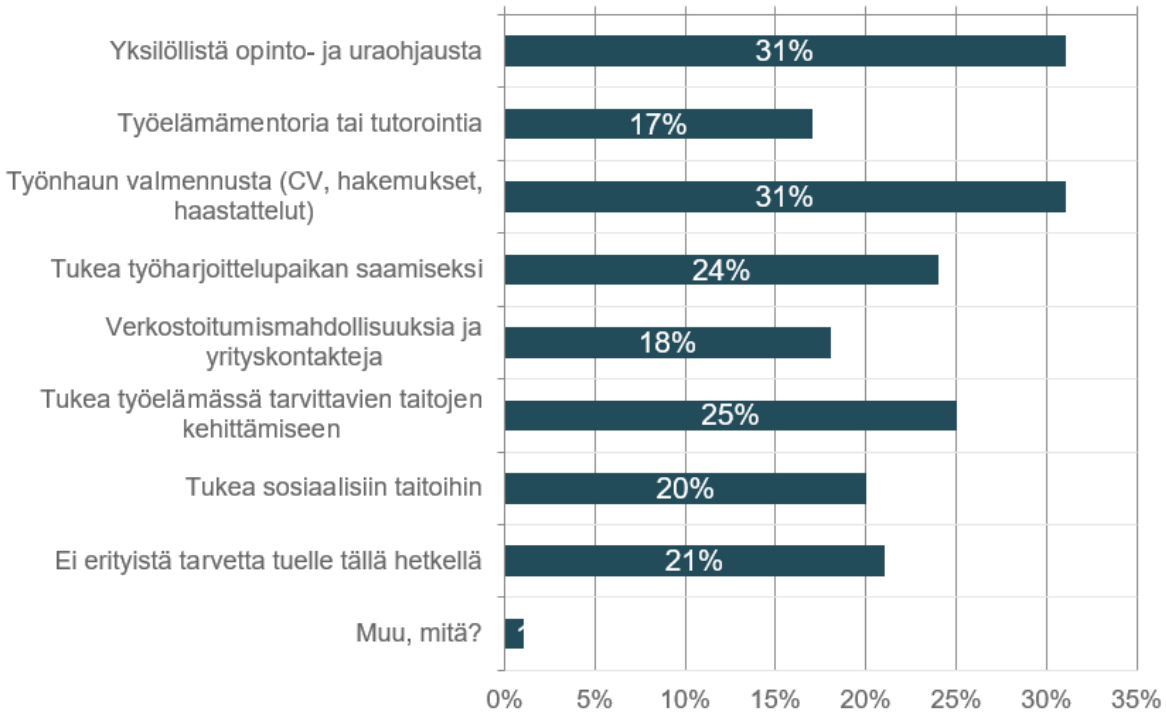

Kuvio 3. Millaista tukea nuoret toivovat työelämän siirtymiseen.

Eniten kannatusta saivat yksilöllinen opinto- ja uraohjaus (30,9 %) sekä työnhaun valmennus, kuten CV:n, hakemusten ja haastattelujen harjoittelu (30,5 %). Myös tuki työelämässä tarvittavien taitojen kehittämiseen (25,3 %) ja työharjoittelupaikan saamiseen (24,1 %) nousivat tärkeiksi. Vastaajista osa (21,3%) kaipaa tukea sosiaalisiin taitoihin, apua verkostoitumismahdollisuuksien ja yrityskontaktien löytämiseen (18,1%) sekä työelämämentorointia tai tuturointia (17,3%).

Nuorissa on potentiaalia

Kyselyn tulokset osoittavat, että nuorten osaamisprofiili rakentuu useista rinnakkaisista osaamisalueista. Keskeisimpiä ovat asiakaspalveluosaaminen, kädentaidot sekä luova ja digitaalinen osaaminen. Nämä muodostavat taitokokonaisuuksia, joissa yhdistyvät vuorovaikutustaidot, käytännön tekeminen ja digivalmiudet. Tällaiset osaamisyhdistelmät vastaavat hyvin työelämän muuttuviin ja monialaisiin osaamisvaatimuksiin. Sen sijaan luonto- ja ympäristöalan osaaminen jäi nuorten oman arvion mukaan vähäiseksi, mikä voi viitata siihen, etteivät vihreän siirtymän uramahdollisuudet ole nuorille vielä riittävän näkyviä tai tunnistettavissa osaksi omaa osaamista.

Vaikka verkko-opiskelumahdollisuudet ovat lisääntyneet ja kasvattaneet suosiotaan viime vuosien aikana, niin kyselyn mukaan nuoret suosivat edelleen perinteisiä opetusmenetelmiä kuten luokassa tapahtuvaa opetusta, harjoitustehtäviä ja kirjallisia materiaaleja. Toki myös toiminnalliset, vuorovaikutteiset ja teknologiaa

hyödyntävät opiskelutavat kiinnostavat nuoria. Tulokset korostavat tarvetta yhdistää verkko-opetuksen joustavuus riittävään ohjaukseen, vuorovaikutukseen ja saavutettavuuteen.

Nuoret ovat motivoituneita rakentamaan tulevaisuuttaan, mutta monien urapolku on vielä avoin ja muotoutuva. Vain noin kolmasosalla nuorista uratavoite oli selkeä, ja lähes puolet kaipasi varmistusta suunnalleen. Tämä tukee havaintoa, että nuorten siirtymät koulutuksen ja työelämän välillä ovat nykyisin entistä monimuotoisempia ja sisältävät myös tilanteita, joissa opiskelu ja työ limittyvät samanaikaisesti (OECD, 2025, s.67-69). Siksi ohjauksen, kokeilujen ja työelämäkontaktien merkitys korostuu erityisesti siirtymävaiheissa, joissa valinnat opintojen, työelämän ja mahdollisesti uudelleen suuntautumisen välillä tapahtuvat.

Nuorten vastauksissa näkyvä urasuunnan keskeneräisyys ja tuen tarve voidaan tulkita osaksi laajempaa yhteiskunnallista murrosta. Sitran Megatrendit 2026 -selvityksen mukaan elämme rauhattomuuden aikaa, jossa tulevaisuudennäkymät ovat epävarmoja ja kriisit päällekkäisiä, mikä tekee suunnan hahmottamisesta aiempaa haastavampaa (Dufva et al., 2026, s. 5). Tämä kehys tukee tulosta, jossa suuri osa nuorista kaipaa varmistusta uravalintoihin ja konkreettista tukea työnhaun ja työelämäpolun rakentamisen vaiheissa.

Tulokset korostavat konkreettisten ja käytännönläheisten tukimuotojen merkitystä erityisesti nuorille, joiden koulutuspolku on kesken tai jotka ovat siirtymävaiheessa koulutuksen ja työelämän välillä. Keskeisiksi tukimuodoiksi nousevat yksilöllinen ura- ja opinto-ohjaus, matalan kynnyksen mahdollisuudet kokeilla erilaisia työelämäpolkuja sekä suorat työelämäkontaktit, kuten harjoittelut, projektit ja yritysyhteistyö. Lisäksi nuorten työelämävalmiuksia voidaan vahvistaa käytännönläheisellä valmennuksella työnhakuun, vuorovaikutustaitoihin ja arjen työelämäosaamiseen.

KESTO-hankkeen alkukartoitus osoittaa, että haasteet eivät liity nuorten osaamisen puutteeseen, vaan siihen, miten nuoret löytävät oman polkunsa ja pääsevät siihen kiinni. KESTO-hanke voi toimia sillanrakentajana nuorten, koulutuksen ja työelämän välillä sekä kehittää ja pilotoida saavutettavia ohjauksen, valmennuksen ja kokeilujen muotoja. Näin voidaan tukea nuorten sujuvia siirtymiä kohti kestävää työelämää sekä vahvistaa heidän valmiuksiaan hyödyntää myös vihreän siirtymän tarjoamia mahdollisuuksia.

Tässä artikkelissa tarkasteltiin nuorten osaamista, opiskelua sekä ura- ja ammattitoiveita sekä sitä, mitkä opintojen suoritustavat kiinnostavat nuoria sekä nuorten näkemyksiä tuen tarpeista työelämään siirryttäessä. KESTO-hankkeen nuorille suunnatussa kyselyssä selvitettiin myös nuorten näkemyksiä vihreän siirtymän teemoista. Näistä tuloksista on kirjoitettu erillinen artikkeli: Nuoret mukaan vihreään siirtymään – osaamisella kohti kestävää työelämää | Julkaisut@SEAMK

Artikkeli on kirjoitettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa KESTO – Etelä-Pohjanmaan nuoret tekijät: osaamisella ja tuella kiinni kestävään työelämään -hanketta. Kirjoittajat toimivat hankkeessa aluekehittämisen ja koulutuksen asiantuntijoina. Lue lisää: KESTO-hanke**Janika Hautaviita**
Asiantuntija, KESTO-hanke
Aluekehittäjä, KT
SEAMK Maakuntakorkeakoulu

Marjo Vistiaho

Asiantuntija, KESTO-hanke
Aluekehittäjä, KM
SEAMK Maakuntakorkeakoulu

Lähteet

Dufva, M., Kiiski-Kataja, E., & Lähdemäki-Pekkinen, J. (2026). *Megatrendit 2026: Kohti uutta yhteiskuntasopimusta* (Sitran selvityksiä 251). Sitra. https://www.sitra.fi/wp-content/uploads/2025/12/Sitra_Megatrendit_2026_Selvitys_web.pdf

OECD. (2025). *Transition from education to work: Where are today's youth?* OECD Publishing. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/09/education-at-a-glance-2025_c58fc9ae/1c0d9c79-en.pdf